

**Open Letter to President of Ukraine,
Viktor Yanukovich**

Mr. President!

On July 11 of this year, during a meeting with the Club of Mass Media Editors-in-Chief of the CIS countries, responding to questions regarding the prospects of the draft bill "On Principles of State Language Policy", you emphasized that "The best guide in this matter - is the European Charter of Languages", and that "experts should state how this law corresponds to that Charter and its standards". In addition, you said that "legislators - the initiators of the draft law" have assured you that "it was approved by experts of the Venice Commission." Prior to that, your representative in the Verchovna Rada said that on 7 July of this year, you instructed the Cabinet of Ministers to prepare amendments to the newly adopted language draft bill approved by the parliamentary majority. It seems that the initiators of the draft bill and your entourage are fraudulently preparing the "legitimization" of this fabricated unconstitutional act of July 3 of this year in order to lure you into signing it.

In this regard, we would like to draw your attention to the following circumstances.

1. In the hierarchy of legal acts that establish the basis the state language policy and the order for the implementation of and support for languages, the superseding legal authority is not the Charter but the Constitution of Ukraine. Specifically, Article 10 of the Constitution of Ukraine, and not the provisions of the Charter, should be the "best guide" in the assessment of the draft bill. According to Ukrainian experts in this field, the Kivalov-Kolesnichenko draft bill in many fundamental respects does not comply with the Constitution and with the decision of the Constitutional Court of Ukraine issued on December 14, 1999, № 10-рп/99, regarding the official interpretation of Article 10 of the Constitution of Ukraine

As compared to the Constitution of Ukraine, which has established the basis of language policy and the general order for the use of languages, the Charter only encourages states to freely choose among the means listed in its optional framework that are supportive of the use of "historical regional or minority languages in Europe, some of them over time threatened with extinction". At the same time, the preamble of the Charter provides that "the protection and support of regional or minority languages should not be to the detriment of official languages and the need to study them."

2. The Kivalov-Kolesnichenko draft bill did undergo expert examination by the Venice Commission, but the authors of this draft bill have obviously concealed from you the assessment that the Commission rendered regarding their "product." The conclusions of the Venice Commission dated December 2, 2011 noted that the contents of the document, contrary to the goals and principles as proclaimed in Art. 5, evidence that the draft bill creates mechanisms for domination of the Russian language to the detriment of the Ukrainian language as the state language.

The Venice Commission urged the authors of the draft bill to carefully review the terminology and the consistency of its use throughout the draft bill text, and most importantly, the Commission insisted that the Ukrainian legislators should find

**Відкритий лист до Президента України,
Віктора Януковича**

Пане Президенте!

11 липня ц.р. під час зустрічі з Клубом головних редакторів ЗМІ країн СНД, відповідаючи на запитання щодо перспектив законопроекту «Про засади державної мовної політики», Ви наголосили: «Найкращий орієнтир у цьому питанні – Європейська хартія про мови»; «наскільки цей закон відповідає цій хартії, її стандартам – мають сказати експерти». Крім того, Ви сказали, що «законодавці – ініціатори цього закону» запевнили Вас, що «він пройшов експертизу Венеціанської комісії». Напередодні Ваш представник у Верховній Раді повідомив, що 7 липня ц. р. Ви доручили Кабінетові Міністрів підготувати зміни до щойно проголосованого владною парламентською більшістю мовного законопроекту. Складається враження, що ініціатори законопроекту і Ваше оточення готують «легітимізацію» шахрайським чином сфабрикованого 3 липня ц. р. антиконституційного акту та налаштовують Вас на його підписання.

У зв'язку з цим хотіли б звернути Вашу увагу на такі обставини.

1. В ієрархії правових актів, які визначають засади державної мовної політики і порядок застосування та підтримки мов, вищу юридичну силу має не Хартія, а Конституція України. Саме ст. 10 Конституції України, а не положення Хартії, повинна бути «найкращим орієнтиром» в оцінці законопроекту. На думку українського експертного середовища, законопроект Ківалова-Колесніченка в багатьох принципових моментах не відповідає вимогам Основного Закону та Рішенню Конституційного суду України від 14 грудня 1999 р. № 10-рп/99 про офіційне тлумачення статті 10 Конституції України.

Порівняно з Конституцією України, яка визначила засади мовної політики та загальний порядок застосування мов, Хартія лише заохочує держави до вільного вибору перелічених у ній факультативних рамкових заходів на підтримку використання тих «історичних регіональних або міноритарних мов Європи, декотрим з яких із плином часу загрожує зникнення». При цьому преамбула Хартії передбачає, що «захист і підтримка регіональних або міноритарних мов не повинні здійснюватись на шкоду офіційним мовам та необхідності вивчати їх».

2. Законопроект Ківалова-Колесніченка справді пройшов експертизу Венеціанської комісії, але його автори, вочевидь, приховали від Вас оцінку, яку виставила Комісія їхньому «продукту». У висновках Венеціанської комісії від 2 грудня 2011 р. відзначено, що зміст документу, попри проголошені в ст. 5 цілі і принципи, свідчить про те, що в самому законопроекті закладені механізми домінування російської мови на шкоду українській мові як державній.

Венеціанська комісія закликала авторів законопроекту до ретельного перегляду термінології і послідовного її застосування в тексті законопроекту, а головне – вона наполягає на пошуку українськими законотворцями

a "fair balance" between protecting the rights of minorities, on the one hand, and preserving the state language as an instrument of social integration, on the other". (Items 66, 68) Thus, according to opinion of the Venice Commission, the draft bill needs further fundamental redrafting.

The draft bill was also negatively rated in the conclusions of all relevant institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine:

- Institute of Linguistics (16.09.2011);
- Ukrainian Language Institute (22.09.2011);
- Institute of Political and Ethnic Studies (22.09.2011);
- the Institute of State and Law (05.09.2011);
- Ukrainian Language and Information Fund (09.09.2011)
- Academy of Higher Education (16.09.2011);
- The Institute of Philology, Taras Shevchenko National University, Kyiv (20.09.2011).

The Kivalov-Kolesnichenko draft bill was severely criticized in the expert appraisals of state institutions of Ukraine, namely:

- The Ministry of Finance of Ukraine (09.09.2011) and the
- Ministry of Justice of Ukraine (09.27.2011);
- The Committees of the Verkhovna Rada of Ukraine - on Culture and Spirituality (23.09.2011) and on the Budget (3.11.2011), and also the
- Chief Scientific Experts Office of the Verkhovna Rada of Ukraine (23.05.2012).

At the hearings held by the Committee on Culture and Spirituality of the Verkhovna Rada of Ukraine (20.06.2012), the draft bill "On the Principles of State Language Policy" was deemed not to be in compliance with the requirements of the Constitution of Ukraine and that it required radical conceptual rewriting.

3. From the moment of its introduction, the passage of the draft bill through the Verkhovna Rada was accompanied by systematic and gross violations of Articles 82 and 84 of the Constitution of Ukraine and the Law of Ukraine "On the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine". The apparatus of the Verkhovna Rada registered the draft bill in violation of § 3 and § 6 of Art. 91 Law of Ukraine "On the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine", as its authors did not submit a financial feasibility study and comparative tables indicating the resulting changes to the laws of Ukraine proposed in section II "Transitional Provisions" of the draft bill.

During the consideration of the draft bill in its first reading on June 5 this year, the provisions of Art. 102 of the Law of Ukraine "On the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine" were violated: the draft bill was voted on without discussion of its basic principles, rules, criteria and structure. This vote was carried out in violation of Art. 84 of the Constitution of Ukraine, which requires that a voting peoples' deputy to be physically present to vote.

On July 3rd of this year, during the evening session of the Verkhovna Rada, First Deputy Chairman of the Verkhovna Rada of Ukraine [and presiding speaker], Adam Martyniuk, encouraged the violation of parliamentary rules with his manipulative "technologies". Without conciliation committee approval and without review of the numerous amendments

«справедливого балансу між захистом прав меншин, з одного боку, і збереженням державної мови як інструменту інтеграції суспільства, з іншого» (пп. 66, 68). Отже, згідно з висновком Венеціанської комісії, законопроект потребує подальшого ґрунтовного опрацювання.

Законопроект також був негативно оцінений у висновках усіх профільних установ НАН України:

- Інституту мовознавства (16.09.2011 р.);
- Інституту української мови (22.09.2011 р.);
- Інституту політичних та етнонаціональних досліджень (22.09.2011 р.);
- Інституту держави й права (05.09.2011 р.);
- Українського мовно-інформаційного фонду (09.09.2011 р.);
- Академії наук Вищої школи (16.09.2011 р.); Інституту філології Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка (20.09.2011 р.).

Законопроект Ківалова-Колесніченка зазнав нищівної критики у висновках органів державної влади України, а саме:

- Міністерства фінансів України (09.09.2011 р.) та
- Міністерства юстиції України (27.09.2011 р.),
- Комітетів Верховної Ради України – з питань культури і духовності (23.09.2011 р.) та з питань бюджету (03.11.2011 р.), а також
- Головного науково-експертного управління Верховної Ради України (23.05.2012 р.).

На слуханнях, проведених Комітетом з питань культури і духовності Верховної Ради України (20.06.2012 р.), законопроект «Про засади державної мовної політики» було визнано таким, що не відповідає вимогам Конституції України і потребує докорінної концептуальної переробки.

3. Від моменту внесення законопроекту його проходження у Верховній Раді супроводжувалося системними та грубими порушеннями ст.ст. 82 і 84 Конституції України та Закону України «Про Регламент Верховної Ради України». Апарат парламенту зареєстрував законопроект на порушення вимог ч. 3 і ч. 6 ст. 91 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», оскільки його автори не подали фінансово-економічного обґрунтування та порівняльної таблиці із зазначенням змін до чинних законів України, пропонує розділом 11 Перехідних положень законопроекту.

Під час розгляду законопроекту у першому читанні 5 червня ц.р. було порушено ст. 102 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України»: законопроект голосувався без обговорення його основних принципів, положень, критеріїв та структури. При цьому голосування здійснювалося з порушенням ст. 84 Конституції України, яка вимагає особистого голосування кожним народним депутатом.

Під час вечірнього засідання Верховної Ради 3 липня ц.р. порушення регламенту заохочував своїми маніпулятивними «технологіями» перший заступник Голови Верховної Ради України Адам Мартинюк, який з голосу, без рішення погоджувальної ради і розгляду внесених народними депутатами численних поправок,

introduced by other peoples' deputies, Adam Martyniuk orally announced and placed out of order for a vote on the daily agenda the draft bill number 9073 "On the Principles of State Language Policy. " This attempt failed getting only 219 of the required 226 votes. The second vote concerned the proposal of the presiding speaker to go back to the just "bungled" issue of changes to the agenda, which passed with 241 votes. After this, Adam Martyniuk did not put to a vote the issue of the inclusion of the draft bill on the agenda, but immediately, even without specifying the version of the draft bill to be voted upon, put to a vote draft bill number 9073 in its entirety (which received 248 votes). **Thus, the issue that was voted upon was not even included on the daily agenda, and above all, was absolutely not prepared for a vote.**

In terms of law and fact, any debate, voting, and approval of the aforementioned draft bill did not take place at its second reading and could not have happened in principle, since the main committee in accordance with Chapter 20 of the Law of Ukraine "On the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine" was continuing to work on its preparation for the second reading, because of the large number of amendments (over 2000). That is why the draft bill was not (and could not be!) initiated by the head of the main committee, the head of the secretariat of this committee, as well as by the heads of the legal and the editorial staff of the Verkhovna Rada, as required by Part 1 of Art. 117, and was not (and could not be!) distributed to the peoples' deputies "not later than ten days prior to consideration of the draft bill at the plenary session of Verkhovna Rada." In the absence of the draft bill being prepared for the second reading, it was not possible for it to fulfill the requirements of Art. 119 of the Regulations regarding item by item discussion, and voting on amendments based on the comparative tables, and reaching agreement on the final text of the law. Thus, the peoples' deputies voted for a phantom document that in the legal sense did not exist, and, again, in violation of Art. 84 of the Constitution of Ukraine.

4. Attempting to "improve" a non-existent document by using structures of the Cabinet of Ministers controlled by your administration is nothing but a continuation of the gross violations of the Constitution of Ukraine and the Law of Ukraine "On the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine." Such an attempt is illegitimate for the reason that amendments to the draft bill that is before Verkhovna Rada, and approval of its final text can only be made in the parliament and in accordance with procedures established by Chapter 20 of the Law of Ukraine "On the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine."

Thus, you have no basis to consider the decision of the Verkhovna Rada of 3 July 2012 concerning the draft law "On the Principles of State Language Policy" as the adoption of a law, since such a law in principle, does not exist. Even if this decision was modified by Cabinet of Ministers, the document cannot be considered as law. By signing the phantom act "approved" by unprecedented violations of the Constitution of Ukraine and the Law of Ukraine "On the Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine", you will commit illegal actions and will become a co-participant in a fraud, which entails moral, political and criminal responsibility

поставив на голосування питання щодо позачергового включення до порядку денного законопроекту № 9073 «Про засади державної мовної політики». Воно провалилося («за» було подано 219 голосів). Друге голосування стосувалося пропозиції головуючого ще раз повернутися до щойно «проваленого» питання щодо зміни у порядку денному (результат: «за» – 241). Після цього Адам Мартинюк не поставив на голосування питання про включення до порядку денного даного законопроекту, а одразу, навіть без зазначення редакції, в якій голосується законопроект, поставив на голосування питання про прийняття законопроекту № 9073 в цілому («за» – 248 голосів). **Таким чином, було проголосовано питання, навіть не включене до порядку денного, а головне – абсолютно не підготовлене до голосування.**

З погляду права і факту, обговорення, голосування й ухвалення мовного законопроекту в другому читанні не відбулося і не могло відбутися в принципі, оскільки головний комітет відповідно до положень глави 20 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» продовжував працювати над його підготовкою до другого читання у зв'язку з великою кількістю поправок (понад 2000). Саме тому законопроект не був (і не міг бути!) завізований головою профільного комітету, керівником секретаріату цього комітету, керівниками юридичного і редакційного апарату Верховної Ради, як того вимагає ч. 1 ст. 117, а також не був (і не міг бути!) розданий народним депутатам «не пізніше як за десять днів до дня розгляду цього законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради». Через відсутність підготовленого до другого читання законопроекту неможливо було виконати вимоги ст. 119 регламенту щодо постатейного обговорення і голосування поправок на основі порівняльних таблиць та узгодити остаточний текст закону. Отже, народні депутати проголосували за документ, якого в правовому сенсі не існує, за документ-фантом, до того ж – знову з порушенням ст. 84 Конституції України.

4. Спроба «вдосконалити» неіснуючий документ за допомогою структур підконтрольного Вам Кабінету Міністрів є нічим іншим, як продовженням грубих порушень Конституції України та Закону України «Про Регламент Верховної Ради України». Така спроба нелегітимна і з тієї причини, що доопрацювання законопроектів, які є на розгляді Верховної Ради, та погодження їхніх остаточних текстів має відбуватися лише в рамках парламенту і відповідно до процедур, встановлених главою 20 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України».

Таким чином, Ви не маєте жодних підстав розглядати рішення Верховної Ради від 3 липня 2012 року стосовно законопроекту «Про засади державної мовної політики» як ухвалення закону, оскільки такого закону в принципі не існує. Навіть якщо це рішення буде підкориговане Кабінетом Міністрів, такий документ не може вважатися законом. Підписавши примарний акт, «ухвалений» із безпрецедентними порушеннями Конституції України та Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», Ви вчините неправомірні дії і станете співучасником фальсифікації, що тягне за собою моральну, політичну та кримінальну відповідальність.

As guarantor of the Constitution of Ukraine, you should take all measures to ensure that the unconstitutional Kivalov-Kolesnichenko draft bill, which causes rifts in society, divides Ukraine, and infringes on its constitutional order, be removed from consideration. We believe that the best way out of the situation would be to establish a working group formed, inter alia, of representatives of civic organizations and expert groups, to prepare a qualitatively new law "On the Order of Use of Languages in Ukraine" in accordance with the requirements of the Constitution of Ukraine, and taking into account the European experience in the field of language policy.

If you want to be President of all of Ukraine and not a pawn in the hands of anti-Ukrainian forces, you should stop flirting with them and refrain from participating in activities aimed at undermining the foundation of the independence of Ukraine. We expect that you do not want your presidency to lead to the destruction of Ukrainian statehood.

Volodymyr Vasylenko

Professor, National University "Kyiv-Mohyla Academy", Doctor of Law Science, one of the authors of the Law "On languages in the Ukrainian SSR", Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary, of Ukraine

Laryssa Masenko,

Professor, National University "Kyiv-Mohyla Academy," Dr. of philological Sciences

Volodymyr Panchenko,

Professor, National University "Kyiv-Mohyla Academy", Doctor of philological Sciences, Peoples' Deputy of the Verchovna Rada of Ukraine, of the first convocation

Kyiv, July 13, 2012

On behalf of:

- *Coordination Council for the Protection of Ukrainian Language at the Kyiv City Society "Memorial" named after V. Stus;*
- *All-Ukrainian Committee for Protection of the Ukrainian Language;*
- *Peoples' Committee for the Defense of Ukraine;*
- *Congress of National Communities of Ukraine;*
- *Ukrainian World Coordinating Council;*
- *Union of Officers of Ukraine;*
- *All-Ukrainian NGO "Civic Movement" Do Not Be Indifferent!";*
- *Civic Movement "Response";*
- *Kharkiv Human Rights Group;*
- *Kyiv Society "Memorial" named after V. Stus;*
- *Association of Jewish Organizations and Communities of Ukraine;*
- *League of Ukrainian Philanthropists;*

Як гарант Конституції України, Ви повинні вжити усіх заходів, щоб антиконституційний законопроект Ківалова-Колесніченка, який збурує суспільство, розколює Україну і зазіхає на її конституційний лад, був узагалі знятий з розгляду. Вважаємо, що оптимальним шляхом виходу з ситуації могло б бути створення робочої групи, сформованої, серед іншого, з представників відповідних структур громадянського суспільства та експертного середовища, для підготовки якісно нового законопроекту «Про порядок застосування мов в Україні» у відповідності з вимогами Конституції України та з урахуванням європейського досвіду у сфері мовної політики.

Якщо Ви хочете бути Президентом усієї України, а не іграшкою в руках антиукраїнських сил, Вам варто припинити загравання з ними та утримуватися від співучасті в діях, спрямованих на підрич основ незалежної державності України. Сподіваємося, Ви не бажаєте, щоб Ваше президентство призвело до руйнації української державності.

Володимир Василенко,

професор Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор юридичних наук, один із розробників Закону «Про мови в Українській РСР», Надзвичайний і Повноважний Посол України

Лариса Масенко,

професор Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор філологічних наук

Володимир Панченко,

професор Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор філологічних наук, народний депутат України першого скликання

Київ, 13 липня 2012 р.

За дорученням:

- *Координаційної ради з питань захисту української мови при Київській міській організації товариства «Меморіал» ім. В.Стуса;*
- *Всеукраїнського Комітету на захист української мови;*
- *Народного комітету захисту України;*
- *Конгресу національних громад України;*
- *Української Всесвітньої Координаційної Ради;*
- *Спілки офіцерів України;*
- *Всеукраїнської громадської організації «Громадський рух «Не будь байдужим!»;*
- *Громадянського руху «Відсіч»;*
- *Харківської правозахисної групи;*
- *Київської міської організації товариства «Меморіал» ім. В.Стуса;*
- *Асоціації єврейських організацій та громад України;*
- *Ліги українських меценатів;*

- *All-Ukrainian Public Research Organization "Experts of Ukraine";*
- *Movement of Volunteers "Space of Freedom";*
- *All-Ukrainian Civic Youth Organization "National Alliance";*
- *All-Ukrainian Youth Civic Organization "Debate Academy";*
- *Secretariat of the National Union of Writers of Ukraine;*
- *Association of Ukrainian Writers;*
- *International NGO "Congress to Protect the Ukrainian Language";*
- *Oleg Olzhych Foundation;*
- *The Civic Movement "Free Space";*
- *All-Ukrainian Trade Union "People's Solidarity";*
- *Civic Association "Ukrainian Cause";*
- *All-Ukrainian Association "Enlightenment" named after Taras Shevchenko;*
- *Center for Civic Liberties;*
- *Kyiv Foundation named after O. Hirnyk "Ukrainian Word to Ukrainian Children";*
- *Art Association "Last Barricade";*
- *Civic Organization "Wikimedia Ukraine";*
- *Center for Civic Initiatives "Information Society";*
- *Self-Governing Alternative Network (CAM);*
- *Committee for the Protection of Ukrainian Journalists;*
- *Kyiv Center for Journalism Studies of GUAM Countries "Silk Road";*
- *Association 'Own Truth';*
- *Association of the Ukrainian Language, National University named after Taras Shevchenko; Kyiv*
- *Public Initiative "Cinema-translation";*
- *Centre for UA;*
- *Kholodnoyarska Initiative;*
- *NGO "Mamaj" (Mobile Agency for Artistic Events);*
- *Fund for the Development of Audiovisual Arts "Crystal Springs";*
- *Union of Studying Youth "Glow";*
- *NGO "Crimean Center for Business and Cultural Cooperation" Ukrainian House";*
- *Fund for National Cultural Initiatives named after Gnat Khotkevych (Kharkiv);*
- *Information Agency of Cultural Industries PRO*
- *Kharkiv Regional Branch of the Union of Ukrainian Youth;*
- *Kharkiv Ukrainian Culture and Language Club "Apostrophe";*
- *Donetsk Regional Association of the Ukrainian Society "Enlightenment" named after Taras Shevchenko;*
- *Donetsk Regional Association of the Ukrainian Language named after Taras Shevchenko;*
- *Luhansk Regional Branch of the Association of Researchers of Holodomors in Ukraine;*
- *Ukrainian Media Center (Kharkov);*
- *Congress of Ukrainians in Sevastopol;*
- *Civic Committee "Ukrainian Sevastopol";*
- *NGO "Center for Policy Innovation";*
- *Всеукраїнської громадської наукової організації «Експерти України»;*
- *Руху добровольців «Простір свободи»;*
- *Всеукраїнської громадської молодіжної організації «Національний Альянс»;*
- *Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Дебатна Академія»;*
- *Секретаріату Національної спілки письменників України;*
- *Асоціації українських письменників;*
- *Міжнародної громадської організації «Конгрес захисту української мови»;*
- *Фундації ім. Олега Ольжича;*
- *Громадського руху «Вільний простір»;*
- *Всеукраїнської профспілки «Народна солідарність»;*
- *Громадського об'єднання «Українська справа»;*
- *Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка;*
- *Центру громадянських свобод;*
- *Київського благодійного фонду імені О. Гірника «Українським дітям – українське слово»;*
- *Мистецького об'єднання «Остання барикада»;*
- *Громадської організації «Вікімедіа Україна»;*
- *Центру громадських ініціатив «Інформаційне суспільство»;*
- *Самоврядної альтернативної мережі (CAM);*
- *Комітету захисту українських журналістів;*
- *Київського центру журналістських досліджень країн ГУАМ «Шовковий шлях»;*
- *Об'єднання «Своя правда»;*
- *Товариства української мови Київського національного університету імені Тараса Шевченка;*
- *Громадської ініціативи «Кіно-переклад»;*
- *Центру UA;*
- *Холодноярської ініціативи;*
- *Громадської організації «Мамай» (Мобільна Агенція Мистецьких Акцій);*
- *Фонду розвитку аудіовізуальних мистецтв «Кришталеві джерела»;*
- *Об'єднання студіюючої молоді «Зарево»;*
- *Громадської організації «Кримський центр ділового та культурного співробітництва «Український дім»;*
- *Фонду національно-культурних ініціатив імені Гната Хоткевича (м. Харків);*
- *Інформаційної агенції культурних індустрій ППРО;*
- *Харківської крайової організації Спілки української молоді;*
- *Харківського українського культурно-мовного клубу «Апостроф»;*
- *Донецького обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка;*
- *Донецького обласного Товариства української мови імені Т.Г.Шевченка;*
- *Луганської обласної філії Асоціації дослідників голодоморів в Україні;*
- *Українського медійного центру (м. Харків);*
- *Конгресу Українців Севастополя;*
- *Громадського комітету «Український Севастополь»;*
- *Громадської організації «Центр політичних інновацій»;*

- *Assembly of NGOs of Small and Medium Businesses;*
- *Lugansk City Society of the Ukrainian Language in honor of Taras Shevchenko;*
- *Independent Trade Union "Entrepreneurs of the Lugansk Region";*
- *NGO "Legal Space" Severodonetsk;*
- *Donetsk Oblast NGO "People's Control";*
- *Donetsk Institute for Social Research and Policy Analysis;*
- *Civic and Patriotic Organization "Eastern Cossacks of Ukraine";*
- *Lugansk Regional Branch of the "Union of Ukrainian Women";*
- *Lugansk Regional Association of Ukrainian Association "Enlightenment" in honor of Taras Shevchenko;*
- *Kharkiv Regional Association "Ukrainian Family";*
- *Union of Ukrainian Women in the city of Sevastopol;*
- *Union of Public Associations "labor movement" Solidarity "in Lugansk Oblast;*
- *Confederation of Free Trade Unions of Lugansk region;*
- *Public Association "Our Choice";*
- *NGO "Luhantsi";*
- *Luhansk Regional Branch of the All-Ukrainian Pedagogical Society in name of Gregory Vashchenko;*
- *Luhansk Regional Women' Human Rights Group "The Seagull";*
- *NGO "East of Ukraine";*
- *Bilovodsk Regional Human Rights Women's Organization "Primrose";*
- *Novopskovskoyi Regional Women's Human Rights Group "The Seagull."*
- *Асамблеї громадських організацій малого та середнього бізнесу;*
- *Луганського міського товариства української мови ім. Тараса Шевченка;*
- *Незалежної профспілки «Підприємці Луганщини»;*
- *Громадської організації «Правовий простір» м. Северодонецька;*
- *Донецької обласної громадської організації «Народний контроль»;*
- *Донецького Інституту соціальних досліджень і політичного аналізу;*
- *Громадсько-патріотичної організації «Східне Козацтво України»;*
- *Луганського обласного відділу «Союзу українок»;*
- *Луганського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка;*
- *Харківського обласного об'єднання громадян «Українська родина»;*
- *Союзу українок м. Севастополя;*
- *Спілки об'єднань громадян «Трудовий рух «Солідарність» у Луганській області;*
- *Конфедерації вільних профспілок Луганської області;*
- *Громадського об'єднання «Наш вибір»;*
- *Громадської організації «Луганці»;*
- *Луганського обласного осередку Всеукраїнського педагогічного товариства ім. Григорія Ващенка;*
- *Луганської обласної правозахисної жіночої організації «Чайка»;*
- *Громадської організації «Схід України»;*
- *Біловодської районної правозахисної жіночої організації «Первоцвіт»;*
- *Новопсковської районної правозахисної жіночої організації «Чайка».*

Contact:

Kyiv, wul. Skovorody, 2 National University "Kyiv-Mohyla Academy"

Telephone: Volodymyr Andriyovych Vasylenko - 050 3859453

Larysa Terentiyivna Masenko - 097 3891732

Volodymyr Yevhenovych Panchenko,- 050 3351463

Контакти:

Київ, вул.Сковороди,2 Національний університет «Кієво-Могилянська академія»

Телефони: Василенко Володимир Андрійович – 050 3859453

Масенко Лариса Терентіївна - 097 3891732

Панченко Володимир Євгенович – 050 3351463